

PER UNA ESTRATÈGIA PER A L'ACCIÓ, NO PER A L'ESPECULACIÓ ¹

Lev Trotski

3 d'octubre de 1932

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es – des de: “Por una estrategia para la acción, no para la especulación”, en *Escritos*, Tom III, Volum 2, Editorial Pluma, Bogotá, 1977, pp. 319-331.

Quins són en aquest moment els principals elements de la situació política xinesa?

De nou s'han agreujat els dos problemes revolucionaris més importants, el nacional i el camperol. L'avanç de la guerra camperola, lent i sinuós però generalment triomfal, demostra que la dictadura del Kuomintang no ha pogut satisfer ni intimidar els camperols. La intervenció japonesa a Xangai i l'annexió de Manxúria li donaren un respir a la fallida militar de la dictadura del Kuomintang. La crisi de poder, que en última instància no ha deixat d'existir un sol moment durant els darrers anys, fatalment havia d'aprofundir-se. La lluita entre les camarilles militaristes està destrossant allò que quedava de la unitat al camp.

Així com la guerra camperola radicalitzà als intel·lectuals que estaven lligats al camp, la intervenció japonesa ha estimulat políticament la petita burgesia de les ciutats. Novament, açò no ha fet més que agreujar la crisi de poder. No hi ha un sol sector de l'anomenada burgesia “nacionalista” que no tendisca a arribar a la conclusió que el règim del Kuomintang devora molt i dona molt poc. Exigir que acabe el període d’“educació” a càrrec del Kuomintang és igual que exigir que la dictadura militar faça lloc al parlamentarisme.

La premsa de l'Oposició d'Esquerra ha definit diverses vegades el règim de Chiang Kai-chek com a feixista. Aquesta definició s'hi dedueix de què en Xina, com a Itàlia, el poder militar-policial està concentrat a mans d'un sol partit burgès amb exclusió de tots els altres i, especialment, de les organitzacions obreres. Però després de l'experiència dels darrers anys, que s'ha complicat amb la confusió que han aportat els stalinistes al problema del feixisme, no seria correcte identificar la dictadura del Kuomintang amb el feixisme. Hitler, com Mussolini abans que ell, es recolza sobretot en la petita burgesia contrarevolucionària: aquesta és l'essència del feixisme. El Kuomintang no compta amb aquest suport. En Alemanya els camperols van darrere de Hitler i així recolzen indirectament Von Papen; en Xina els camperols menen una lluita feroç contra Chiang Kai-chek.

El règim del Kuomintang té més trets bonapartistes que feixistes; en no posseir una base social, ni tan sols la més mínima, oscil·la entre la pressió dels imperialistes i els compradors, per una banda, i el moviment revolucionari per l'altra. Però el bonapartisme només pot ésser estable quan està satisfeta la fam de terra dels camperols, cosa que no succeeix en Xina. D'aquí la impotència de la dictadura militar, que només pot mantenir-se gràcies a la dispersió dels seus enemics; però davall els atacs cada vegada majors comença a enfonsar-se.

En la revolució de 1925-27, el proletariat fou el que més patí moralment i física. És per això que ara els obrers estan a la rereguarda de les altres classes, no sols de la petita burgesia (començant pels estudiants) sinó també, en un cert sentit, dels camperols. Açò és precisament el que demostra que la tercera revolució xinesa no podrà triomfar, no podrà ni tan sols desenvolupar-se, mentre la classe obrera no entre novament a la lluita.

Les consignes de la democràcia revolucionària són les que més concorden amb l'actual situació política prerrevolucionària de Xina.

Per a un marxista és elemental que els camperols, siguen quines siguen les seues banderes, lluiten pels objectius de la democràcia camperola petitburgesa. La consigna d'independència de Xina, que la intervenció japonesa ha posat de nou al roig viu, és una consigna nacional-democràtica. La impotència de la dictadura militar i la divisió del camp entre les camarilles militaristes ha posat a l'ordre del dia la consigna de la democràcia política.

Els estudiants criden: "A baix el govern del Kuomintang!". Grups de l'avantguarda obrera recolzen aquesta consigna. La burgesia "nacional" exigeix un règim constitucional. Els camperols es rebel·len contra l'escassetat de terra, contra el jou dels militaristes, els funcionaris governamentals, els impostos usuraris. Sota aquestes circumstàncies, el partit del proletariat ha de recolzar com a consigna política fonamental la convocatòria a una assemblea constituent.

Significa açò (podria preguntar hom) que exigim que el govern convoque l'assemblea constituent o que intentem organitzar-la nosaltres mateixos? Aquesta manera de plantejar el problema, almenys en aquesta etapa, és massa formal. Durant diversos anys la revolució russa combinà dues consignes: "A baix l'absolutisme" i "Visca l'Assemblea Constituent". A la pregunta de qui convocaria l'assemblea constituent responíem: el futur ho dirà, és a dir, la relació de forces tal com s'establisca en el procés de la pròpia revolució. Aquesta forma d'encarar el problema també és correcta per a Xina. Si en l'hora de la seua derrota el govern del Kuomintang tracta de convocar algun tipus d'assemblea representativa, quina serà la nostra actitud? És a dir, com aprofitarem millor la situació en interès de la revolució, boicotejant les eleccions o participant-hi? Assoliran les masses revolucionàries formar un

organisme governamental independent que convoque una assemblea constituent? Aconseguirà el proletariat crear soviets en el curs de la lluita per les consignes democràtiques? L'existència de soviets farà supèrflua la convocatòria d'una assemblea constituent? No és possible respondre aquestes preguntes per endavant. Però la nostra tasca no consisteix en fer prediccions mirant el calendari sinó en mobilitzar els obrers al voltant de les consignes que sorgeixen de la situació política. La nostra estratègia és d'acció revolucionària, no d'especulació abstracta.

Avui la força dels esdeveniments determina que l'acció revolucionària estiga dirigida sobretot contra el govern del Kuomintang. Els expliquem a les masses que la dictadura de Chiang Kai-chek és el principal obstacle en el camí a l'assemblea constituent i que només podrem alliberar Xina de les camarilles militaristes per mitjà de la insurrecció armada.

L'agitació oral i escrita, les vagues, els mítings, les manifestacions, els boicots, qualsevol que siguin els seus objectius concrets, han de tenir com a corol·lari les consignes: "A baix el Kuomintang!", "Visca l'Assemblea Constituent!"

Per tal d'assolir una vertadera llibertat nacional cal derrocar el Kuomintang. Però açò no significa posposar la lluita fins que el Kuomintang siga escombrat. Majors seran les dificultats d'aquest com més s'estenga la lluita contra l'opressió estrangera. Com més mobilitzem les masses contra el Kuomintang, més s'estendrà la lluita contra l'imperialisme.

En el moment crític de la intervenció japonesa els obrers i els estudiants demanaven armes. A qui? Al Kuomintang. Seria un absurd sectari abandonar aquesta consigna amb el pretext que volem derrocar el Kuomintang. Volem fer-ho, però encara no hi hem arribat. Com més enèrgicament exigim l'armament dels obrers, més aviat hi arribarem.

El Partit Comunista oficial, tanmateix el seu ultraesquerranisme, està a favor de la "represa de les relacions diplomàtiques russoxineses". Aquesta consigna està dirigida contra el Kuomintang. Plantejar-la no significa de cap manera que hom tinga "confiança" en el Kuomintang. Al contrari, aquesta consigna fa més difícil la situació del govern davant les masses. Alguns dirigents del Kuomintang ja han hagut d'acceptar la consigna pel restabliment de relacions amb l'URSS. Ja sabem que per a aquests senyors hi ha un gran tram entre allò que es diu i allò que es fa però, com sempre, allò que decidirà és la pressió de les masses.

Si esperonat per la revolució, el govern del Kuomintang comença a fer concessions menors en la qüestió agrària, tracta de convocar quelcom que s'assemble a una assemblea constituent, es veu obligat a lliurar armes als obrers o a restablir les relacions amb l'URSS, sobra dir que immediatament aprofitarem aquestes concessions. Ens hi aferrarem fermament alhora que

demostrarem correctament la seua insuficiència i així utilitzarem les concessions del Kuomintang com a arma per a derrocar-lo. Aqueixa és en general la relació recíproca entre les reformes i la revolució en la política marxista.

¿Però potser el nivell que està assolint la guerra camperola no indica que en Xina ja no queda temps ni espai per a les consignes i problemes de la democràcia parlamentària? Vegem aquesta pregunta.

Si avui els camperols revolucionaris xinesos anomenen “soviets” les seues organitzacions de combat, no tenim cap motiu per a furta-los aqueix nom. Simplement, no hem d’embriagar-nos amb les paraules. Seria una prova de trivialitat imperdonable suposar que en regions essencialment camperoles el poder soviètic pot arribar a ésser un important i estable poder revolucionari. És impossible passar per alt l’experiència de l’únic país en què s’hi establí efectivament el poder soviètic. Encara que en Petrograd, a Moscou i en els altres centres i regions industrials de Rússia el poder soviètic es mantingué ferm i constant des de novembre de 1917, en les immenses àrees perifèriques (Ucraïna, Caucas del Nord, Transcaucàsia, Urals, Sibèria, Àsia central, Arcàngel, Murmansk) aquest poder aparegué i desaparegué diverses vegades, no sols degut a la intervenció estrangera sinó també a les revoltes internes. El poder soviètic xinès té un caràcter essencialment rural, perifèric i, fins avui, manca per complet de punts de suport en el proletariat industrial. Com menys estable i segur és aquest poder, menys pot hom anomenar-lo soviètic.

En el seu article, publicat en el periòdic alemany *Der Rote Aufbau*, Ko-Lin diu que en els exèrcits rojos els obrers constitueixen el trenta-sis per cent, els camperols el cinquanta-set i els intel·lectuals el set per cent. Confesse que aquestes xifres em provoquen seriosos dubtes. Si s’apliquen a totes les forces armades insurreccionals, que segons l’autor organitzen tres-cents cinquanta mil persones, en l’exèrcit hi ha cent vint-i-cinc mil obrers. Si el trenta-sis per cent es refereix només als exèrcits rojos, de cent cinquanta mil soldats més de cinquanta mil són obrers. És així realment? Pertanyien abans als sindicats, al partit? Participaren en la lluita revolucionària? Però fins i tot això no soluciona el problema. A causa de la inexistència d’organitzacions proletàries fortes i independents als centres industrials, els obrers revolucionaris, inexperts o de molt poca experiència, es perden totalment en aqueix ambient camperol, petit burgès.

Al meu parer, l’article de Wang Ming, aparegut a principis d’any en la premsa de la Comintern, exagera singularment els èxits del moviment a les ciutats, el grau d’independència dels obrers dins del moviment i la importància de la influència del Partit Comunista. La dificultat amb la premsa oficial actual és que distorsiona implacablement els fets en funció dels seus interessos fraccionals. Per tant no és difícil adonar-se, àdhuc per l’article de Wang Ming, que el

moviment iniciat a la tardor de l'any passat estava dirigit pels universitaris i la joventut estudiantil en general. Les vagues universitàries tingueren una importància considerable, major que la de les vagues d'obreres.

Aixecar els obrers, organitzar-los, donar-los la possibilitat de lligar-se amb els moviments nacional i camperol per a prendre la direcció d'ambdós: aqueixa és la tasca que recau sobre nosaltres. Les reivindicacions immediates del proletariat com a tal (jornada de treball, salaris, dret a organitzar-se, etcètera) han de constituir la base de la nostra agitació. Però amb això no basta. Sols hi han tres consignes que poden elevar el proletariat al paper dirigent de la nació: independència de Xina, terra als camperols pobres, assemblea constituent.

Els stalinistes imaginem que des del moment que els camperols anomenen soviets les seues organitzacions queda superada l'etapa del parlamentarisme revolucionari. És un seriós error. Els camperols rebels poden servir de punt de suport dels soviets, només si el proletariat demostra en la pràctica la seua capacitat dirigent. Sense la conducció del proletariat, el moviment camperol no farà més que oposar entre si les camarilles burgeses per a dividir-se finalment en fraccions provincials. L'assemblea constituent, a causa de la seua importància com a força centralitzadora, marcaria una etapa important en el desenvolupament de la revolució camperola. L'existència de "soviets" rurals i "exèrcits rojos" ajudaria els camperols a elegir representants revolucionaris. És l'única manera de lligar políticament el moviment camperol amb els moviments nacional i proletari, en aquesta etapa.

El Partit Comunista xinès declara que actualment la seua "consigna principal" és la de la guerra nacional revolucionària contra l'imperialisme japonès (veure article de Wang Ming en *Communist International*, n° 1, 1932). Aquesta és una manera unilateral i fins i tot aventurera de plantejar la qüestió. És cert que la lluita contra l'imperialisme, que és la tasca essencial del proletariat xinès, no es pot portar a terme fins a les seues últimes conseqüències si no és per mitjà de la insurrecció i la guerra revolucionària. Però d'aquí no s'hi dedueix que la lluita contra l'imperialisme japonès ha d'ésser la consigna central del moment *actual*. El problema s'ha de resoldre en el context internacional.

Al començament d'any, als cercles de la Comintern s'opinava que Japó havia llençat la seua acció militar contra Xina a fi d'empentar immediatament la situació a la guerra amb la Unió Soviètica. Escriguí llavors que el govern de Tòquio hauria d'estar totalment boig per a córrer el risc d'anar a la guerra amb la Unió Soviètica abans de tenir consolidada, almenys en certa manera, la seua base militar de Manxúria. En resposta a aquesta caracterització de la situació, els stalinistes nord-americans (els més vulgars i estúpids de tots els stalinistes) declararen que jo estava al servei de l'estat major japonès. No obstant això, què han demostrat els esdeveniments d'aquests últims mesos? La por a les conseqüències d'una aventura militar era tal als cercles dirigents de Japó, que la

camarilla militar ha hagut de liquidar uns quant estadistes japonesos per a obligar el govern del Mikado a completar l'annexió de Manxúria. No hi ha dubte que encara avui la guerra contra la Unió Soviètica continua essent una perspectiva força real, però en política el *temps* és quelcom molt important.

Si el govern soviètic considerava que la guerra amb Japó era inevitable en la immediatesa, no tenia el dret ni la possibilitat d'aplicar una política de pau, és a dir, la política de l'estruç. En realitat, en el curs d'enguany la Unió Soviètica ha signat un acord amb Japó pel qual li proporciona combustible per a la seua flota de guerra. Si la guerra és inevitable ja, vendre combustible a Japó significa cometre una traïció contra la revolució proletària. No discutirem ací el problema d'establir fins a quin punt tal o qual declaració o acte del govern soviètic són correctes. Una cosa està clara: al revés dels stalinistes nord-americans, la gelosia dels quals supera tots els límits, els stalinistes de Moscou s'han orientat cap a la pau amb Japó, no vers la guerra.

Pravda del 24 de setembre diu: “La burgesia mundial esperava amb gran impaciència la guerra sovièticojaponesa. Però el fet que l'URSS s'haja abstingut rigorosament d'intervenir en el conflicte sinojaponès i la seua ferma política de pau han evitat la guerra [...]” Amb açò admeten que l'actitud dels nord-americans i altres camarades, si tenia algun significat polític, era el d'empentar el poder soviètic pel camí que li volia imposar la burgesia mundial. Amb açò no volem dir que servien conscientment l'estat major japonès. Basta de dir que són incapaços de servir conscientment la revolució proletària.

El proletariat xinès no sols inclou en el seu programa el restabliment de les relacions diplomàtiques amb la Unió Soviètica sinó també un estret acord ofensiu i defensiu amb aquesta. Açò indica que la política del proletariat xinès ha de conformar-se d'acord amb la situació internacional de conjunt i sobretot amb la política de la Unió Soviètica. Si avui Japó, arrossegant al seu darrer Xina, li declarara la guerra a la Unió Soviètica, aquesta seria una qüestió de vida o mort per al proletariat xinès i el seu partit. La guerra li obriria horitzons il·limitats a la revolució xinesa. Però en la mesura que la situació internacional i les condicions internes obliguen la Unió Soviètica a fer serioses concessions en l'Orient Llunyà per a impedir la guerra, o per a demorar-la el més possible, en la mesura que Japó no se sent prou fort com per a iniciar les hostilitats, la guerra contra l'imperialisme japonès no pot constituir, almenys en aquest moment, la consigna central de lluita del Partit Comunista xinès.

Wang Ming assenyala les següents consignes de l'Oposició d'Esquerra xinesa: “Reconstitució del moviment de masses”, “Convocatòria de l'Assemblea Constituent” i “Represa de les relacions diplomàtiques entre Xina i la Unió Soviètica”. Simplement perquè aquestes consignes apareixen mal explicades en un article publicat en l'òrgan legal de l'Oposició, Wang Ming anomena a l'Oposició d'Esquerra xinesa “el grup trotskista contrarevolucionari de Chen tu-

hsiu”. Encara si admetem que les consignes revolucionàries estaven mal explicades, això no transforma en contrarevolucionàries les consignes o l’organització que les formulà. Però Wang Ming i els seus semblants han de parlar de l’esperit contrarevolucionari dels “trotskistes” si volen servir els seus llocs i els seus salaris.

Mentre s’expressen tan asprament contra els bolxevics leninistes, que han demostrat tenir raó enfront de tots els esdeveniments que han succeït en Xina entre 1924 i 1932, els stalinistes són summament indulgents envers ells mateixos, cap a la seua ininterrompuda cadena d’errors.

Quan Japó atacà Xangai, el Kuomintang proposà “el front únic dels obrers, els camperols, els soldats, els comerciants i els estudiants per a combatre l’imperialisme”. Però aquest és el famós “bloc de les quatre classes” de Stalin! Des de la segona revolució [1925-1927] l’opressió estrangera no s’ha afeblit; ben al contrari, ha augmentat. També s’ha aguditzat l’antagonisme entre les necessitats del desenvolupament del país per una banda i el règim i l’imperialisme per l’altra. Els raonaments sobre els quals es basaven els vells arguments stalinistes a favor del bloc de les quatre classes es veuen doblement enfortits. Però ara els stalinistes han interpretat la proposta del Kuomintang com un nou intent d’enganyar les masses. Molt bé! Però s’han oblidat d’explicar per què la direcció de la Comintern ha col·laborat amb la burgesia xinesa en aqueix fatal engany i per què s’ha expressat en el programa de la Comintern la filosofia d’anar a la cua del Kuomintang.

És evident que podem i hem de recolzar la consigna de govern democràtic independent: elecció dels representants pel poble, etcètera. El programa democràtic representa un gran pas endavant en relació amb el règim de la dictadura militar. Hem de relacionar les consignes democràtiques aïllades i parcials amb les consignes principals i amb els problemes de l’organització revolucionària i de l’armament dels treballadors.

La qüestió del “patriotisme” i del “nacionalisme”, com algunes altres plantejades en la lletra de vostès, és de caràcter més aïna terminològic, no fonamental. Els bolxevics, que estan a favor de l’alliberament nacional dels pobles oprimits per mitjans revolucionaris, donen tot el suport al moviment de les masses populars pel seu alliberament nacional, no sols contra els imperialistes estrangers sinó també contra els explotadors burgesos del tipus del Kuomintang ficats dins del moviment nacional.

Hem d’introduir el terme “patriotisme”, tan desacreditat i corromput? Ho dubte. No serà una tendència a adaptar-se a la ideologia i la terminologia petit burgeses? Si aquesta tendència aparegués realment en les nostres files hauríem de combatre-la implacablement.

Molts problemes de caràcter tàctic i estratègic semblaran insolubles si els encarem de manera formal. Però adquiriran la seua vertadera dimensió si els plantegem dialècticament, en el context de la lluita viva de les classes i els partits. La dialèctica revolucionària s'assimila millor en l'acció. No tinc cap dubte que els nostres amics i camarades d'idees xinesos, els bolxevics leninistes, discuteixen apassionadament els complexos problemes de la revolució xinesa i participen amb no menys passió en la lluita. Estem per una estratègia per a l'acció, no per a l'especulació.

L. Trotski

¹ “Per una estratègia per a l'acció, no per a l'especulació”, *Class Struggle*, juny de 1933.